

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಮಾಡೋಣ, ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಇಮ್ಮಿಡಿಯೇಟಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ವರ್ಕ್ ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದರೊಳಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತೆ ಕಂಪನ್ ಸೇಷನ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನಾವು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಪರ್ಮಾನೆಂಟಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತ್ವರಿತಗತಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಗೂಡುಗಳೇನಿವೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಂದೇವ್ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದ ಹೇಳಿದರು. ಈ ದುರಂತ ಘಟನೆಗಳು ಆದನಂತರ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ 200 ಶಾಪ್ಸ್ ಇವೆ. ಸುದ್ದಿವದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಎಂಟ್ರಿರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸುಟ್ಟು ಸಯಾಜಿರಾವ್ ರೋಡ್‌ಗೂ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಗೂ ಹಬ್ಬತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇತ್ತು. ಗಿರ್ಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಸುಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ. ಎಂಟ್ರಿರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸುಟ್ಟುಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಉಳಿದಿದೆ. ಹಳೆಯ ಗೂಡುಗಳು ಏನು ವೈರಿಂಗ್ ಆಗಿದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನೇನು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಎಲ್.ಟಿ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು.

SRI D. DEVARAJ URS.—Sir, I wanted to raise a point after the speech of the hon. Member and before the House adjourns.

MR SPEAKER. - Yes.

Financial Business Discussion (Contd)

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಟಿ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ (ಸಾಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿದ ತಕ್ಕಂಥ ೧೯೮೧-೮೨ನೇ ಸಾಲಿನ ಮಂಗಡಪತ್ರವನ್ನು ನಾನು ಆತ್ಮಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುವುದು ಅಂದರೆ, ನಾನು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುವುದು ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕವಾಂಥ ವಿಶೇಷ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ೧೦೨ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬರಗಾಲ ಆಮೇಲೆ ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಲೆನಾಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕೃಷಿ ಹಾಳಾಗಿ, ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಗಿ, ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವಿಶೇಷ ತೊಂದರೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ಬಚ್ಚಿನ್ನು ತರುವಾಗ. ರಾಜ್ಯವೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆಗಳಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಬುದ್ಧವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಏನು ಸೂತ್ರವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಂದರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಈಗ ಇದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದಂಥ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹೇಳಿದರು. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚೈನಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಸುಖ ಸಂತೋಷಗಳಿವೆ, ಕಮ್ಯುನಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಹೇಗೆ ಇದೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದವು. ನಮಗೆ ಅದು ಒಂದು ತರಹ ಸಂತೋಷವಾದಂಥ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರ, ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು. ಘಟೋದ್ಧಜನ ಮಾಯಾಬಜಾರ್ ಕತೆ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಯಾಬಜಾರ್ ಮಾಡಿ ಏನಾದರೂ ದುಡನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರ ಸಚಿವರು ಬಡ್ತಿಟ್ಟು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಭುವನೇಶ್ವರಿಯ ದಯೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರು ವಿಜಯನಗರ ಸ್ಥಾಪನೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಿನ ಮಳೆ ಸುರಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡೇ ನಮ್ಮ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು

ಮತ್ತೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವಾಗ ಬಡವರ ಮೇಲೆ, ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹೊರೆ ಬೀಳದೇ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ವಿತ್ತ ಸಚಿವರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿದ್ಯುತ್ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ನೀರಾವರಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಆಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಈಗ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಆದಾಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಬೇರೆ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅದರಿಂದಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವರ ವಿಶೇಷ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ತೋರಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ರಿಯಾಯಿ ದರದಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆದಾಯ ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯ. ಮತ್ತೆ ಅಬ್ಬಾರಿ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದು, ದುರ್ಬಲವರ್ಗವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದು ಎನ್ನುತ್ತ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾದಂಥ ವಿಚಾರ. ಜೊತೆಗೆ ವೃತ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ವಿಮಾ ಏಜೆಂಟರಿಗೆ ಏನು ತೆರಿಗೆ ಇತ್ತು ಅದನ್ನು ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಆದಾಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿರುವುದು ಸ್ತುತ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಿನಂತೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಕೋಪವಿರತಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಆರ್ಥಿಕ ದುಃಸಂತಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗಿಂತಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ಎಂತ ಬಜೆಟ್ ಇದರೂ ಕೂಡ ಸಿಬ್ಬಂದಿವೆಚ್ಚ ಮೋಟರ್‌ನಲ್ಲಿಗೆ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಹೋಗುವಂಥಾದ್ದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಕಡಿಮೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಬರೆಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸುಧಾರಣೆ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಡ್ಡೆಟ್ ರೂಪಿಸುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ಬಜೆಟನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಒಳ್ಳೆಯ ಕುಟುಂಬ ದಿಂದ ಬಂದವನಾಗಿ, ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವಿವಾರ. ಏಕಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ, ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅವರನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿವೆ. ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಪರಿಹಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿತ್ತ ಸಚಿವರು ಹೇಳುವಾಗ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಾಸ್ತವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ, ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಯೋಜನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಮಾತು. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರೈತನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ರೈತ ಮಂದಿಗೂ ತನ್ನ ಕಂದಾಯ ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಂಥ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಿಲ್ಲ, ನನ್ನ ಸಾಲವನ್ನು ಮನ್ನಾಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ಕುರಿತು, ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕ ರೈತ ಇವತ್ತು ಚಳುವಳಿಗೆ ಇಳಿದಿದ್ದಾನೆ ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವ ಆಶ್ವಾಸನೆಯು ಫಲಕ್ಕೆ ಬರದೆ ಭ್ರಮನಿರಸವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಒಳ್ಳೆ ಬಾಯಿ ಮಾತು ಕೇಳಿದ ಹೊರತು, ತನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಡೆಗೆ, ಕಿರುಕುಳಗಳ ಪರಿಹಾರದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮಹಿಸಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇವತ್ತು ರೈತ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ.

ರೈತನ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಸುಲಭ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಸಿಗತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಈಗ ಏನು ಒಂದು ಪಾಸ್ ಬುಕ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆತನ ತೀರುವಳಿ ಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಲ ಸಿಗುವಂಥಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಾವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿಲ್ಲ ಈಗ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಇವತ್ತು ಯಾರು ಯಾರು ಬಲಿಷ್ಠರಿದ್ದಾರೆ ಅವರಲ್ಲೂ ಸಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಸಾಲ ರದ್ದಿ ಯಾತಿಯನ್ನು ತಂದರೆ ಅದು ಬಲಿಷ್ಠರ ಸಾಲ ರದ್ದಿ ಯಾತಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಇನ್ನು ಶೇಕಡ 20

ರಷ್ಯ ಬಡ ರೈತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇವೆ, ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನು ಸುಲಭ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಲವೇ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಸಾಲವನ್ನು ಸುಲಭ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸರಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಇವತ್ತು ಬಡ ದರ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರಿಂದ ಒಡೆದ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಅವರಿಗೆ ತಲುಪುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದು ಎರಡು ಮೂರು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬಡ್ತಿ ದರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇವತ್ತು ರೈತನಿಗೆ ಮಾರ್ಪಾಡಿ ಬಡ್ತಿ ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ತಿ ದರ ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ರೈತನಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಬೆಳೆ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅವರು ಬೆಳೆದಂಥಾ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನ ವೆಚ್ಚ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲವೇ? ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದರಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಹಿತಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸೂತ್ರ ವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನೀರನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದರ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಇರಬಹುದು ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ ಹೊರತು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಇವತ್ತು 'ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಲವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಡಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲಾ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾದ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅವನಿಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೂ ಕಿರುಕುಳವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವುಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾರೆ, ನಾನು ಮಲೆನಾಡಿನ ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕವನು. ದುಃಖದಿಂದ ಬಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಈ ಇಡೀ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಲೆನಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೇ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಸಹ ಮಲೆನಾಡಿನ ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರು. ಮಲೆನಾಡಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ನಮಗೆ ಕೊಡಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಭರಣ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡು ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾದಂಥ ೩ ಲಕ್ಷದ ೪೫ ಸಾವಿರ ಅರ್ಪದಾದರೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಬರೇ ೧ ಲಕ್ಷದ ೪೦ ಸಾವಿರ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಅಧಿ ಭೋಗದಾರಿಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ೧ ಲಕ್ಷದ ೪೫ ಸಾವಿರ ಕಂತನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಭೂ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೇವಲ ೧೬ ಕೋಟಿ ರೂ. ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಆಗತ್ಯತೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಸೆಳೆಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಇಲಾಖೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲವೇ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ ಔಷಧಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಇವತ್ತು ರೈತರು ಸಾಲ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪಹಣಿ ಮತ್ತಿತರ ದಾಖಲೆಗಳು

ಸರಿಯಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಆಫೀಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುಂಚೆ ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಗ್ರಾಮಲೆಕ್ಕಗಾರಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೆಲ್ಲ ತೊಂದರೆಗಳು ರೈತನಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಕೃಷಿಕನಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನದ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವಾಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವಾಗ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾಪಾರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭೂಗುಣ, ಹವಾಗುಣ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆ ಇಡಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾದ್ದು. ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಂಬಾಕನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತಂಬಾಕನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು, ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಯುವ ಕಡೆ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಭೂಗುಣಕ್ಕೆ, ಭೂಗುಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇನ್ನು ವಿಲಾಸ ತೆರಿಗೆಯ ಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ೨೦ ರೂ. ನಿಂದ ೫೦ ರೂ. ವರೆಗೆ ಇರುವ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳ ಮೇಲೆ ರೂಂ ಬಾಡಿಗೆ ಸಹ ಇವತ್ತು ನಿವೃತ್ತ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜಧಾನಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಜನರು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ೨೦ ರೂ. ಗಳ ರೂಂನಲ್ಲಿ ಇಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಏನೂ ವಿಲಾಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಕನಿಷ್ಠ ವಸತಿ ಅನುಕೂಲವೇ ಇದು. ಅವರಿಗೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬಾಡಿಗೆ ರೂಂಗಳು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ನಿವೃತ್ತ ೧೦೦ ರಿಂದ ೨೫೦ ರೂ. ಬಾಡಿಗೆಗಳವರೆಗೆ ಇರತಕ್ಕ ರೂಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಇವತ್ತು ೨೦ ರಿಂದ ೫೦ ರೂ.ಗಳವರೆಗೆ ಇರತಕ್ಕ ರೂಂಗಳಿಗೆ ಈ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಬೇಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಕೆಂಪ್‌ಕೋ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾರೂ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕೊಳೋವನ್ನು ಕೆಂಪ್‌ಕೋ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಪರಿಷ್ಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಬೆಲೆ ನಿಧಿರತೆ ಒದಗಿಸಿ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲ ಆಗಿದೆ. ಕೆಂಪ್‌ಕೋ ಲಾಭವಿಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ತೆರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ. ಅದಾದ ರಿಂದ ತಾವು ಕೆಂಪ್‌ಕೋರವರಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—Sir, yesterday in the course of the discussion regarding watch incident which was referred to in this House under rule 304.....

MR. SPEAKER.—The Hon. Member Sri Lakshmi agar made a mention of it. I asked him to come to my chamber

SRI D. DEVARAJ URS.—In connection with that rule 304, the House should like to know whether this letter which he quoted has been taken to the table of the House or not. If not....

MR. SPEAKER.—He only passed on the papers to me and I handed over that to him

SRI D. DEVARAJ URS.—We would like to submit to the Chair that paper should be with you and it should be the property of the House.

MR. SPEAKER.—I am at it also. There is one point. In respect of this rule, I would like to go through the word 'despatch'; that is most important word in that rule.

SRI A. LAKSHMISAGAR. -- Sir, I have verified, the dictionary meaning is 'letter'.

SRI D. DEVARAJ URS. — If you are going into that question.....

MR. SPEAKER. — I am at it.

SRI D. DEVARAJ URS. — It might facilitate to come to any conclusion.

MR. SPEAKER. — In fact, Sri Lakshmisagar made a mention of it before we went to the business of the day viz., the discussion on the budget. I requested him to meet me in my chamber. Even the hon. member Sri BommaI convinced me about those things. I never wanted that particular time to be consumed by that discussion. Any way I have gone through that also. I am not very much particular about the only word 'despatch'; but the whole rule as such

"If a Minister quotes in the Assembly a despatch or other State papers which has not been presented to the Assembly, he shall lay the relevant papers on the table of the House."

So, in the whole sentence what exactly the 'despatch' mean; is it only a private correspondence or a correspondence between the Government and the Government or in any other capacity; these are all the things which I wanted to go into the matter.

SRI D. DEVARAJ URS. — If you permit me I will mention a few points. Yesterday, a despatch or a letter was quoted by the minister in defence of proving the fact that the watch which he received costed not beyond a thousand rupees. That letter is supposed to have come from or the valuation has come from the Assistant Customs Officer from Bombay Air Port. I think I am correct. And the date of the despatch mentioned as 17th March.

6-00 P. M.

This despatch obviously must have come, if it is 17th March, after the issue was raised on the floor of the Legislative Council. This is one point. Now, it is a well known fact according to the version given by the Minister as well as the Government which has okayed the version of the Minister, at least you have okayed, namely that he was not sent on behalf of the Government of Karanataka.

SRI M. VEERAPPA MOILY. — We never said, as far as the Government is concerned. We have not given any statement. After all, as far as the Government is concerned, hon. Chief Minister submitted to this House that he will look into this matter. He will also talk to the Minister concerned and also take up the matter with the Government and we will investigate the matter and inform the House about the

development. So, apart from this the Government has not said anything either with regard to this watch or that watch and what should be done and what is the course. So the only question is that the Chief Minister has said that he will investigate the matter. That is all.

SRI D. DEVARAJ URS.—Whether he went on behalf of the Government of Karnataka is also a matter for investigation. Isn't it? That is what he means to say. I am really surprised.

MR. SPEAKER.—Yesterday, it was made known he went

SRI D. DEVARAJ URS.—That is what I am saying.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—After all the Minister in his personal capacity gave a statement. That is not the statement on behalf of the Government.

SRI D. DEVARAJ URS.—I have not said anything at all.

MR. SPEAKER.—That is not the point. He was replying; he relied on a particular paper.

SRI D. DEVARAJ URS.—I wanted to say what the Minister said, *i.e.*, he went in his private capacity, which has not been denied by the Government. Even that you would have to investigate, I think.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—That is not our concern.

SRI D. DEVARAJ URS.—What is not your concern? The concern is that the Government has not sent him. If he cannot accept it, I have to revise my opinion.

MR. SPEAKER.—Hon. Minister for Planning said he went in a private capacity.

SRI D. DEVARAJ URS.—Having went on private trip, though he happens to be a Minister, he said he got the watch in his private capacity, he came in private capacity, stayed in private capacity and got a letter in his private capacity. Now, therefore, Sir, this document can never be interpreted to be from the Government or the Government papers. The despatch cannot be Government despatch. It cannot be State paper. You have also read the rule. But, again if you do not mind, I would also like to read it. If a Minister quotes, now again, is another difficult situation. Whether the Minister who quotes or the

MR. SPEAKER.—Let him complete. Do not disturb.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—It is not the question of disturbing. I am intervening for a limited purpose. I am not trying to obstruct the debate. The only thing is, as the Hon. Speaker knows, this is a

matter which has come out with regard to some documents which Sri Ibrahim produced as a Minister in his personal capacity. So my suggestion is that let the Minister be present when this point could be raised.

SRI D. DEVARAJ URS. — I am not concerned whether he is present or not.

SRI M. VEERAPPA MOLLY. — I do not come in the way.

SRI D. DEVARAJ URS. — It is not between him and me, not between you and me. It can never be between you and myself and Sri Ibrahim. It was the matter of the House. Therefore, Sir, now he is a Minister. If a Minister quotes now, how shall we take this quotation from Sri Ibrahim? Shall we take this quoting of Sri Ibrahim as a quotation from a Minister or as he himself has pleaded, though he was a Minister, he went in private capacity and not as a Minister? Should we take this quotation of his, coming from, not in the capacity of a Minister, but in the capacity in which he went to the foreign countries? He did not go in the capacity of the Minister. That is his own statement. Here, it is not the Minister who is making the statement or he is referring to a despatch or a State paper. So, as a private Member he said he has gone there as a private Member. He is getting despatch from one of the Customs Officers and he is reading from or quoting in support of the argument that the watch does not cost more than Rs. 1000/—, or within that. Now, even there, Sir, there are two ways of looking at this question. Whether the person concerned has been the Minister whether he has quoted this paper in the capacity of a Minister? This is one aspect. Whether he has quoted in the capacity, not as a Minister, but as an ordinary Member? What he said is he had gone in his private capacity outside the country. And, therefore, in private capacity alone he is quoting. Let us see how the rule reads.

“ 304. If a Minister quotes in the Assembly a despatch or other State paper which has not been presented to the Assembly, he shall lay the relevant paper on the Table ”.

Normally he has to lay on the table. Even in the capacity of the Minister, if he quote a document or a State paper he has to lay on the table. Now the proviso says ;

‘ Provided that this rule shall not apply to any documents which are stated by the Minister to be of such a nature that their production would be inconsistent with public interest. ’

Now, this is the point. First of all, the quotations must be from a Minister. Secondly, the document or the paper concerned, must concern the state affair. Then, thirdly, it shall be laid on the table

only if the Minister were to state and affirm on the floor of the House that by placing this paper or the document or the despatch on the table of the House, it would adversely affect the interest of the public and if the Speaker is convinced he may say "Yes, it adversely affects us. You need not place it on the table of the House". Now whether that proviso could be applied here? These things could not have been there if he happens to make the statement in the capacity of a Minister. Then, you may, in your discretion, find out whether it could be done or not:

"Provided further that where a Minister gives in his own words a summary or gist of such despatch or State it shall not be necessary to lay the relevant papers on the Table".
This is Rule 304.

Along with this I will also quote another rule *i.e.*, Rule No. 325 This a very important rule under 'Residuary Powers'. This is very relevant from the point of view of the discussion we have on hand. The rule clearly says:

"All matters not specifically provided for in these rules and all questions relating to the detailed working to these rules shall be regulated in such manner as the Speaker may from time to time direct."

Over and above this, you have the authority to direct what is not covered under these rules. There are certain situations when no rule will become relevant or quotable with reference to a particular instance. Therefore, this general proviso is there for what is not contained or covered in these rules and if anything is to be done, then the Speaker is given the authority to decide in such a manner he think fit; rules shall be regulated in such a manner as the Speaker may from time to time direct. Supposing a Member as a Minister put documents at the very first instance it can be smashed. His argument does not hold water because he himself admits that he goes there in his private capacity, brings watch in his private capacity and brings letter in his private capacity. No. Government has written. I am sure about it unless our Minister sitting here affirm to the contrary that the Government wrote and got it. It is Mr. Ibrahim who writes; it is Mr. Ibrahim who gets. He goes there as a private man, comes here as a private man and talk as a private man. So this despatch can never be construed as a despatch which if declared or if it is published or it placed on the table of the House it is going to adversely affect the interest of the public.

MR. SPEAKER.—Now the point is he has read out the whole letter and the letter has gone into the proceedings of the House.

SRI D. DEVARAJ URS.—I am sorry, I cannot accept whether he has read out the whole letter or a part of it.

MR. SPEAKER.—That is why the whole thing clinches on that particular word 'despatch'. Now he has gone on private visit and the letter is given by the Assistant Collector of Customs. The Minister was asked to read the whole letter and he has read out. Whether he has read out the whole letter or part of it I do not know because I have not been able to get the proceedings. But the point is the letter has gone into the proceedings of the House.

SRI D. DEVARAJ URS.—He has not read the whole letter; I repeat it again.

MR. SPEAKER.—Let me complete. I am raising certain things which will help me to come to a conclusion. When the letter has gone into the proceedings of the House, is it still necessary under Rule 304 to lay that particular letter on the table of the House, is the question. It has been worrying me also.

SRI D. DEVARAJ URS.—Sir, it is a despatch. What is despatch? Despatch means any letter that we put into post-office box in reply to something else.

MR. SPEAKER.—The dictionary meaning of 'despatch' is sending of, putting to prompt settlement of business; promptitude, efficiency, rapidity; written message specially official communication on State affairs or military affairs.

SRI D. DEVARAJ URS.—That point is more important. That is why I prefaced my remark by saying whether this despatch is an official communication in reply to a letter from the Government.

MR. SPEAKER.—The Hon'ble Minister read out the letter which he had written the Customs office and also the reply.

SRI D. DEVARAJ URS.—He read out not that letter. He merely read out a portion of the communication he has received from the Customs Officer. Let me put the record very straight. I think the whole House knows about it. He read out from despatch or from letter which he is said to have received from the Customs Officer.

MR. SPEAKER.—That is correct.

SRI D. DEVARAJ URS.—That means it is not his letter. His letter what he wrote to the Customs Officer we do not know. Whether he has read the full letter or a portion of it we do not know. He merely mentioned in support of his argument that, after all this is a watch which I got through my friend and before boarding the plane he just tied to my hand. Therefore, it is a second-hand watch, and probably it cannot cost more than Rs. 1000/-. That is what the

Customs Officer is purported to have said in that despatch. Can you take this as a final despatch? Then where is the Minister's letter? Has Mr. Ibrahim written to the customs officer to send him the value of this watch? Then has written this letter in the capacity as a Minister? Then it is a different thing altogether. He has written in his private capacity, remained there in his private capacity; received the letter in his private capacity and he comes here and talks in his private capacity to mention all these things. Sir, you cannot quote this to say that whether this despatch is official or otherwise it can never be an official one.

Despatch means, sending of message or letter etc., putting to death; happy hara-kiri even this is a despatch. This is likely to be a happy hara-kiri. The other meaning are - prompt settlement of business; promptitude, efficiency, rapidity and written message especially official communication on State or Military affairs.

So I submit with respect to the Chair Sir, this can never be an official despatch in the sense that is mentioned in the dictionary on State matters. What is the State matter involved? If a State had sent a watch through the Minister to our State as a present and on that some despatch is there, then it might have become a State matter. But where is the State business here? It clearly states official communication on State or Military affairs. If Mr. Ibrahim is receiving a present from another friend, how can this be State matter then?

MR. SPEAKER.—That is why it is only such things that can be laid on the Table of the House. This is what I meant.

SRI D. DEVARAJ URS.—No, it is not that. We need not talk about it at all. Even if he receives as a private member, and as a legislator if he were to go, he can never say that he is no more a legislator.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—As far as he is concerned, it is a personal document.

SRI D. DEVARAJ URS.—This is not so simple. Suppose a particular 'X' from Karnataka goes and if he is not a legislator we would not have bothered about him how much he got, whether he went on business of smuggling etc., It would have been a general discussion. But here this is a question of a legislator going, might be in private capacity and not as a Minister. Private capacity in the sense that he did not go as a Minister. That is all. But he cannot say I did not go as Ibrahim or I did not go as a legislator. Nobody can believe the statement that I did not go as Ibrahim or as a legislator, as if we can temporarily remove our qualification of being a legislator and hang

somewhere in the bureau inside the House and then go away. Till the term of five years, or till he resigns or till the House dissolved for various reasons or till the period he happens to be a legislator, it follows like a shadow of the figure. It cannot be changed. Private means, what private? Because he happens to be a member of this House we have been discussing this. Otherwise, why we should have wasted our breath and the time of the House?

Therefore, he cannot escape his responsibility because he still continues to be the member of this House. Then another question involved will be if he says that he has gone in a private capacity, temporarily he should have given his resignation for that much of period atleast.

SRI S.R. BOMMAL.—The membership cannot be restored once he resigns.

SRI D. DEVARAJ URS.—Of course, if he resigns his membership cannot be resorted. But as a Minister he can resign for ten days and then proceed to whatever place he wishes and then come back and then resume his work if the Chief Minister is willing to take him again as a Minister.

An Hon. Member.—Is there any provision to apply for leave?

SRI D. DEVARAJ URS.—There is no provision of leave for Ministers.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—Let us think of it.

SRI D. DEVARAJ URS.—There is no such provision. That is why I could not go even on a day's leave and for all the eight years I had to work like a donkey without taking any rest. That is a different matter. Now this cannot be a State matter. This cannot be a military affair. This cannot be a secret affair. So, the document does not pertain to anyone of these matters. It merely pertains to the fact that whether the value of the watch being thousand rupees or less. This is all the point. The member here or the Minister wants to prove that the watch he has received is not worth more than Rs 1,000/- in value. That means, he wants to say it by depending on or relying on 'despatch' which he seems to have received from such and such an officer from the customs office. Now, if the Hon'ble Minister wants this House to believe in his words, what prevents him from placing this paper on the table of the House? We have to examine and we have to satisfy because it raises so many other questions. Whether it pertains to the same watch or it pertains to some other watch. Whether it is Rolex or Rawlex or

whether it is something else. We do not know. All these things without being properly known to us, if you ask us simply believe in whatever he has said, I am extremely sorry we cannot swallow this. If he does not want to place this it is for the Speaker to consider

MR. SPEAKER.—To be fair to him, what he said was that he will pass on the paper to me so that I can look into it. When some of the hon. members asked for it he said, “Sir, it is only for you and not for others.” He did not say that he is not going to lay on the table. Then the question that was confronted was he should pass on that letter to the hon. members. Then he suddenly said, “you can look into it.” Now, it is on this question that Sri. Lakshmi-sagar this morning brought to my notice the Rule 304 asking me to place that letter on the table of the House. We are at that point. What I wanted to say is, he never refused to place on the table of the House or nor I asked, nor the hon. members have asked.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಈ ಬಂದು ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ, ಚರ್ಚೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿದರು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದರು

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಆ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ, ಅದನ್ನು ತಮಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ; ತಾವು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ, ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮತ್ತೆ ನಾವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತಾವು ಬಿಡು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಅದಾಯಿತು. ತದನಂತರ, ವಾಚ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದಾಗ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈಗ ಇರುವ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಯಾವಾಗ ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಲಾಯಿತು ಆಗ ಅದು ಈ ಮನೆಯ ಸ್ವತ್ತಾಗುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಿದೆ.

Since it has become the property of the House and the contents of it have gone into the proceedings now it is the property of the House, therefore, it should be laid on the table of the House. This is what the Leader of the Opposition and other members wanted to say ; this is what I have understood. That is why I was suggesting to the hon. member this morning about the use of the word ‘despatch’. I understand the word in this way. The ‘despatch’ or other State papers means, any correspondence between the officers and the Ministers, between different Governments and the Ministers and such Government papers which are quoted, could only be placed on the table of the House. The only the House will have a right to ask the Minister or anybody to place that particular document—this

is what I understand. If the hon'ble Leader of the Opposition were to help me in this behalf the problem could be solved.

SRI D. DEVARAJ URS.—Sir, if you say it is not the Minister who is

MR. SPEAKER.—He is a Minister. Trip is private and the letter is between him and the Customs Authorities. In the course of debate he has quoted the letter. Now the point is about the word 'despatch' and the other words or other State papers. We are at that stage. It is for the House to help me in coming to a conclusion. Still I have not yet come to any conclusion. I have still an open mind. Any correspondence between a Minister and other ministry, between a Minister or other agencies, between a Minister and an officer, are quoted here they may become under Rule 304 'despatch' or State paper. That is what I have understood. Theyefore, I said in the morning that I will look into the matter.

SRI D. DEVARAJ URS.—Sir, please see the entire proviso. It is stated—

“Provided that this rule shall not apply to any documents which are stated by the Minister to be of such a nature that their production would be inconsistent with public interest;”

Sir, he must affirm here and he must state categorically that such paper cannot be placed before this House in the interest of public. That qualification is there. Supposing tomorrow if the Hon'ble Minister comes and says 'No', this statement cannot be revealed in the interest of public, let us see. Let him say like that. We will think afterwards.

MR. SPEAKER.—I do not know whether I have made my point clear.

6.30 P.M.

You have gone a step further assuming that the Minister has made a statement...

SRI D. DEVARAJ URS.—No, No. If he affirms that it is in the interest of public, then the question arises...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ 304ರ ಪ್ರಕಾರ ಬಳಗಕ್ಕೆ ವಿಷಯ ಎತ್ತಿದರು, ತಾವು ಕೂಡ ಎತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಕಾಗದ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

D. DEVARAJ URS.—ನಾನು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ, ಅವರೂ ಹೇಳದೇ ಇರುವುದರಿಂದ I presume that it cannot be construed as a document or a statement which cannot be kept here. This is my presumption. I am presum-

ing that he has said it. If he says so, then comes the question of interpreting whether it should be kept here as it happens to be a despatch.

MR. SPEAKER.—Even either way. Supposing for argument sake.

SRI D. DEVARAJ URS.—Yes. Supposing for argument sake if he affirms...

MR. SPEAKER.—He does not say anything.

SRI D. DEVARAJ URS.—If he merely says, in the public interest I do not keep...

MR. SPEAKER.—Now, he is not in the House. He would participate in the debate. Now, the matter has been raised by the Leader of the opposition. It is for me to ask him to place it on the table of the House. Before I ask him, I have to take a decision whether it strictly conforms to the rule, despatch or other State papers, i.e., whether it is a State communication or...

SRI D. DEVARAJ URS.—Sir, it will be still more confusing. If it is not a despatch between him and the Custom officers, then, what else he is quoting?

SRI S. R. BOMMAI.—The Hon. Speaker has raised a very pertinent question, whether it is a private correspondence or a State communication. The Leader of the Opposition has made it clear...

SRI D. DEVARAJ URS.—Is it a private communication or a State communication?

MR. SPEAKER.—If it is a private communication, can I force him to lay it on the table of the House? That is the point.

SRI S. R. BOMMAI.—Section 304 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Legislative Assembly is very clear. It says thus:

“If a Minister quotes in the Assembly a despatch or other State paper.”

Sir, they have mentioned the word ‘or’. There is no conjunction. So, despatch is a private communication or a State paper. Therefore, according to the dictionary meaning, despatch means a letter and also a communication, or a message more so if it is official. Dictionary is very clear. Private letter is also a despatch; that is one thing. I want to make a distinction in the rule. The rule provides a Minister to quote a private communication or a Government paper. Here despatch refers to both private correspondence as well as a communication between an officer and a private citizen, a mess-

age more so in an official capacity, from the Custom Office. It is an official communication, it is not a private letter. If a private citizen writes a letter to the Government and Government replies to it, the reply of the Government is a state paper, and the letter of a private individual is a private dispatch. In other words, the reply to it by the Government or by a Government official is a Government communication. So, the reply from the Custom Office is a Government document; but it cannot be a private document. According to the Minister on the face of it, he says, he has received the letter from the Customs Officers. But, we do not know whether it is a genuine letter or not. If you see on the face of the statement made by the Minister, we can say that it is a Government communication. Either way, according to rule, it will have to be placed on the Table of the House. Another point I would like to mention here is, that the letter was read and we requested the Hon. Speaker to take it into his custody; we also further requested and said that we are entitled to look into it. We have made some serious allegations with regard to valuation of the watch and intimation to the Customs Office. This is a matter of public importance, and we have discussed about the conduct of the Minister on the floor of this House. Yesterday our Hon. Finance Minister was very eager in alleging that this case will collapse if the letter is read. That means to all the accusations made by us, letter is the answer. Supposing, if it is not a genuine letter, are you to accept that all our allegations would fall to the ground? Can you allow such a situation to come? Therefore, the hon. Leader of the Opposition is perfectly right even in quoting rule 215. The Hon. Speaker has got abundant residuary powers either way. In my opinion rule 304 applies to the letter quoted. It is the Government communication in once sense. Even if it is a private letter, 'despatch' includes private correspondence also. Unless he says, it cannot be disclosed in the interest of public, he is bound to place on the table of the House and it will become a property of this House. We are entitled to look into it. The Hon. Speaker could use his discretion.

SRI D. DEVARAJ URS.—As I have already stated there are two issues, I can understand the difficulty of the Hon. Speaker. You would like to know whether it is an official communication or a private communication. You may think, supposing if it is a private correspondence, how could you force him to place it before the House. Now, I will take up the other aspect i.e., the other side of the question viz., assuming it is an official communique. Official communique will have to be placed before the House unless and until the

Minister claims that it is in the public interest it shall not be kept. Supposing it is an official communique, then, we will have to ask the Minister whether he is going to stand by the previous statement and say here, in the public interest I am not going to disclose it. Then, the House has to draw a conclusion. Suppose it is a private communique, then, the question really arises whether the Speaker can appeal to him. Supposing the Minister takes shelter under the plea, no, no, this only my private affair, I wrote a letter for which I have received a communication from them. So, its worth is not more than Rs. 1 000. Therefore, I am not bound to place it before the House. If that is so, this House is not bound to accept whatever he says. That is why, I read the rule 325, wherein such things are not covered by these rules. It is for the Speaker to take a decision and direct the Member of this House. That is why I quoted the rule 325 which deals with residuary powers. Therefore, I suggest, as the Speaker of this House, you have got residuary powers under rule 325 to direct the person concerned, or the Minister or the Member in whatever capacity to place the letter on the table of this House. It becomes a property of this House. It is more than public interest, in his own interest. I would not call it public interest. Supposing, he does not place and he still refuses inspite of your directions or orders, then the House will know what to do. It is for you to consider my suggestion. You have residuary powers. You may ask, what can I do, supposing he does not want to keep it. If he does not want to keep it, firstly he has to say, this is an official communique, which I cannot disclose in public interest and take shelter under the proviso.

Of course, there I agree. Supposing, the hon. Minister says that it is a private letter, the Speaker has got every right to ask him to place that letter on the table of the House. Even then, if he does not do so, the House is bound to come to a conclusion that there is something which he wants to hide. He has got an apprehension that, in case if it is opened up or if it is exposed, then he will stand exposed. There is no defence for him afterwards at all. Let us see what he wants to say. We cannot simply accept that letter. If the Chair does not wish to exercise its discretion, that is another matter. We are only pleading with the Chair that, unless it is an official document and the Minister asserts that it is an official document and he does not want to disclose it in the interest of the public, then of course, I do understand according to Rule 312 proviso, the Speaker cannot force him to place it on the table of the House. If it is a private letter, the Speaker can exercise his power and force him to place it on the table of the House. In either event, the House has every right to take

such a decision as the House deems fit and we, on our side will still retain the right of raising this issue in the manner according to the rules we think it proper.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Sir, we are the people who made allegations against the hon. Minister Sri C. M. Ibrahim. Of the several allegations, I, in turn refer to the main point on which attention was Centred, the matter relating to the Rolex watch and its price. The receipt of the watch is not denied. The acceptance of this watch by the hon. Minister Sri C. M. Ibrahim by foreign source is not denied. So, the whole matter revolves round the receipt, and the value of the Rolex Watch. In defence of our allegation, all that the Minister did is, he read out some contents of letter. We do not know, whether the Hon. Minister read out the whole contents of that letter. He also said that since he lost the original letter, he wrote a letter to the Custom authorities asking for a copy of it, and therefore, he pleaded that it took some time to get this reply. We do not know. The letter must bear the date. The hon. Minister did not mention the date. The previous references connected to it are not made available. We also do not know, whether the Customs reply relates to the Rolex watch only. There are possibilities that it may be related to some other watch. The hon. Minister is throwing more dust and creating a bigger cloud around himself.

MR. SPEAKER.—We are concerned only with the—

SRI A. LAKSHMISAGAR.—I understand Sir. I will come to that. Therefore, in the interest of the hon. Minister, my submission is...

MR. SPEAKER.—It is a different aspect. Let us be fair to him. The question is, the hon. Minister did not say that the letter should not be laid on the table of the House. Let us be to the point. It is not fair on our part to say something against that hon. Minister, who has said nothing.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—I am not making any allegation against the hon. Minister. My only submission is, all these things would create further complications. Anyway, I will leave that matter at that. Then Sir, when we asked for the letter being shown to us, the hon. Minister said that it cannot be given. For all practical purposes, the letter is taken to be complete answer and that letter itself is not being shown to us. What is the inference we can draw? In the interest of justice, my submission is...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ತರಹ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ, ತಮ್ಮ ವಾದ ಆ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಸ್ವಲ್ಪ ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ತಾವು ನೋಡಿ ನನಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರು ನನಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಮುಂದೆ ಏನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ನೋಡಿ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—I am coming to the last point Sir, I am only saying that substantial justice must be done. What is the substantial justice? We cannot take the reading of the letter.....

MR. SPEAKER.—Who said that justice is not going to be done? Why do you come to that conclusion It would be a sort of reflection on the Chair.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—No. Sir.

MR. SPEAKER.—Then, what else it is?

SRI A. LAKSHMISAGAR.—I am sorry Sir. No. Certainly not.

MR. SPEAKER.—Why unnecessarily use all these words?

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Sir, I am trying to impress upon the Chair to do substantial justice to the issue raised by us.

MR. SPEAKER.—Please explain the relevant rule and say that this rule gives you ample power. Put it in that way.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—Sir, we are tolerating so much.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—How is Sri M. Veerappa Moily interested so much in it?

MR. SPEAKER.—The entire House is interested in the issue. Is he not a Member of this House? I have already told you that it is a sort of reflection on me also.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Please understand me Sir. We are all interested in doing substantial justice to the matter.

MR. SPEAKER.—At this stage, you cannot go on speaking on Rolex and all those things. ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡೋಣ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಂಗ್ಲ ಪದ ಬಳಸುವುದು ಬೇಡ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡೋಣ. ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂಳಿರ ಪ್ರಕಾರ ಇವರೊಳಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚೇನು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯಾದ ತೀರ್ಮಾನ ನಮಗೆ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾರಿಂದ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಿಂದ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನ ಬರಬೇಕು, ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಾಗ ಈ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. I have already told that it is a sort of reflection on me. You can accuse me, but I should not use it. Isn't it?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ತಾವು ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—2 ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Sir, I have never accused you. When I am substantiating my stand, why should you take it that I am accusing you?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನ್ಯಾಯ ಬೇಕು ಎಂದರೆ ಯಾರಿಂದ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಸಾಗರ್.—ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಭೆಯಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ? ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಬೇಕು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ? ಯಾರಿಂದ ನ್ಯಾಯ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಸಾಗರ್.—ತಮ್ಮಿಂದಲೇ ಆಗಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇನ್ನೂ ನ್ಯಾಯ ಕೊಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಸಾಗರ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಿನಾಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೇಗೆ ಹೇಳಬೇಕು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕೋರ್ಟ್ ಲಾಂಗ್ವೇಜ್ ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಸಾಗರ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಪತ್ರವನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಆಗಬೇಕು. ರೂಲ್ ೩೦೪ರ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಇದು ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ವಿವರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟು. ೩೨೫ನೇ ಅಧಿನಿಯಮ ಇದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾದ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕು. ೩೨೫ನೇ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಕೋಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೫೧ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಚಲಾಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾದ ವಾದ.

ಶ್ರೀ ಪಂಚ್ಚೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ತಾವು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಕೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದ ಪತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೇ, ಬೇಡವೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಆಯಿತು. ಈಗ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು, ನಮ್ಮ ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ೩೦೪ನೇ ವಿಧಿನಿಯಮ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಶ ಎಂದು ನಾನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಅವರು ಸದನದಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದಂಥ ಪತ್ರ ಏನಿದೆ ಅದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಂದಂಥ ಒಂದು ಅಪಾದನೆಯಿಂದ ತಾನು ವಿಮುಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕು ನಿರ್ದೋಷಿ ಅಂತ ಸದನ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಹೋದದ್ದು, ಒಂದದ್ದು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಇಪ್ಪತ್ತು ಯೋರೋ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದಂಥ ಪೌರ, ಒಬ್ಬ ನಾಗರಿಕ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಪ್ಪತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಹೋಗಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅಪಾದನೆಯಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ನಿರ್ದೋಷಿ ಎಂದು ಸಭೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಆ ಕಾಗದದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಅವರು ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರ ಔಚಿತ್ಯವಾದರೂ ಏನಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸ್ಟೇಟ್ ಪೇಪರ್, ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪೇಪರ್. ಖಾಸಗಿ ವ್ಯವಹಾರವೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ನಿರ್ದೋಷಿ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಅಲೋಚಿಸಿ

ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ನೋಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬಹುಶಃ ಇಡೀ ಸಭೆಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸಾಗರ್ ಅವರು ವಕೀಲರು ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಕಾಗದವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ನಿರ್ದೋಷ ಅಂತ ಹೇಳಿ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅಂತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಸಮೃದ್ಧಿಗೂ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕಾಗದವನ್ನು ತರಿಸಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಿಂಹಿನೇ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯದಲ್ಲಿ... ..

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ನಿಯಮಾವಳಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮಗೆ ಏನು ಕಾಗದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಪುನಃ ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ. ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ್‌ಶೆಟ್ಟಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಆಗಲೇ ೭ ಗಂಟೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅವರು ಆಪತ್ರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ತಾವು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ತಮ್ಮ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ತರಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ ಅನಂತರ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ. ಕಾಗದ ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ನಾಳೆ ತಾವು ಸದನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ತರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕಸ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಕಾಗದದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಯೇ ಕೆಲವು ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ಅವರು ವಿತ್ ರೆಫರನ್ಸ್ ಟು ದಿ ಮ್ಯಾಟರ್ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ತಾರೀಖು ನಂಬರು ಯಾವುದು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಕಾಗದ ಬಂದಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯಬಹುದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯಬಾರದ ಎಂದು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ತಮ್ಮ ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟ ಪತ್ರವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟಿರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಆಗಲೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ... So, you are not in a position to tell us whether the House could depend on that document.

MR. SPEAKER.—Even otherwise, not necessary also.

SRI D. DEVARAJA URS.—Yes, It is not for me to say. Supposing you say it, we have no other choice but to accept it.

MR. SPEAKER.—I should not also.

SRI D. DEVARAJA URS.—That is in your good nature. But what Sri H. D. Devegowda, wants us to understand is that if you were to say that we could come to that conclusion, if we do not come to the conclusion, does it mean that we have no faith in him. I do not

think that the Speaker can take upon the responsibility on himself to give us his opinion. I am sure, you are not a person to do it. If you do it, without a word I will accept it. I will simply say that the Speaker has stated and there is nothing in it. So, I will simply keep quiet. But it is not the position now. The only position is that you have got powers to compel him. I will just quote Sri Shakder :

Papers quoted to be laid on the table :

“If a Minister quotes in the House a despatch or other State paper which has not been presented to the House, he is required on demand to lay the relevant paper on the Table ; even when a document is partly quoted by him, the entire document has to be laid on the Table. The rule does not apply to a document which is stated by the Minister to be of such a nature that its disclosure would be inconsistent with public interest”.

That is the proviso.....

7.00 P.M.

Supposing yesterday he had stated in public interest, “ I am not disclosing or I am not putting.” That could be a different matter. But demand was there. Somehow it so happened. of course I must also admit one fault on my part. I did not immediately demand.

MR. SPEAKER.—None of us. That is why I said.

SRI D. DEVARAJ URS.—Now we are not asking you Sir, to give your decision now only. You give thought about it. We are merely presenting all aspects before you for you to come to a conclusion. But one thing, if it is an official document unless the Minister, I want to reiterate this fact that, neither the House nor the Speaker nor any one of us can say that it cannot be disclosed in the public interest. It has to be placed before the House.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೇಯ್ಡು.—ನಾನು ಹೇಳಿಕೆ ಇರುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೆ ಈ ವಿಚಾರ ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಹಾಜರಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಆ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟನ್ನು ತಮಗೆ ಕೋಡಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಸದನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಸದನಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.....

(ಗೊಂದಲ)

SRI S.R. BOMMAI.—I said it was the property of the House because it has been read in the House.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ.—ಅವರು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ರೂಲ್ ಒಂಟಿರ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಳಬಹುದಿತ್ತು. It was incidentally raised, I am not just telling. But it was not raised in a proper perspective. ರೂಲ್ ಒಂಟಿರ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಜರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸದನದ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಹಾಜರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ದಿವಸ ಬಂತು. ನಾನು ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಸಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಈ ಸಭೆಯ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಂದರೆ, ಅದು ತಾಂತ್ರಿಕವಾದ ವಿಚಾರವಿರಬಹುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಅಡಕವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾಳೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಓದುವವರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಬೇರೆ ರೀತಿ ಆಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಸದಸ್ಯರಿಗಾಗಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮುರಿಯುವುದು ಬೇಡ, I am not just accusing. But I am telling you the relevance of it.

SRI D.DEVARAJ URS.—Should he not be given an opportunity - Why are you presuming?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ.—ನಿನ್ನೆ ಅಥವಾ ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ತಿಮ್ಮೇ ಗೌಡರು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿದರು. ಆಗ ತಾವು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಹೇಳಿದರು, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಬರಲಿ, ಅವರು ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಎತ್ತೋಣ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಆಯಿತು. I am not just raising and obstructing. The Leader of the Opposition did raise a relevant point but certain Members while mentioning.....

(Interruption)

SRI M. VEERAPPA MOILY — The discussion has gone for an hour

SRI D. DEVARAJ URS.—Let us understand very clearly. The Minister just told that discussion has gone for an hour. Are we here to waste the time?

SRI M. VEERAPPA MOILY.—I am not telling that.

SRI D. DEVARAJ URS.—My dear Minister, I would request you to understand one point. It is because the Speaker asked us to point out how it is necessary, whether he can compel the Minister to place the document, we had to argue that point to facilitate the chair to come to a decision. We are not wasting time.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—I am not finding fault. I have never said that. Why should you put it in my mouth?

SRI S.R. BOMMAI.—We raised it in the morning when the Minister was present and then the Speaker asked us to meet in his chamber and discuss. We have done it. Now the Speaker wanted, we do not want to raise it behind the back.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—I am not just telling that. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ನಾಳೆ ಬರಲಿ, ಅವರು ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಇಡೋಣ.

MR. SPEAKER.—The Leader of the Opposition has told that if he wants to take shelter under the proviso, this could only be raised when he is present.”

SRI M. VEERAPPA MOILY.—That is all my submission.

ANNOUNCEMENT

MR. SPEAKER.—The Business Advisory Committee which met today have recommended that the House may sit on 30th and 31st March, 1981, to complete some urgent legislative business. The Committee have recommended the following programme of business for the remaining sittings:

27.3.1981 ... There may be two sittings.

At the morning sitting, the general discussion on Budget may conclude. The Finance Minister may reply in the afternoon.

28.3.1981	} Legislative business.
30.3.1981	
31.3.1981	

The following Bills have been recommended to be passed by the House.

1. The Karnataka Land Reforms (Amendment) Bill, 1981.
2. The Karnataka Land Revenue (Amendment) Bill, 1981.
3. The Karnataka Agricultural Income Tax (Amendment) Bill, 1981.
4. The Karnataka Legal Aid Board Bill, 1981.
5. The Mysore Electrical Industries Limited (Acquisition of Shares) (Amendment) Bill, 1982.
6. The Public Wakfs (Extension of Limitation) (Karnataka Amendment) Bill, 1981.
7. The Karnataka Urban Water Supply & Drainage (Amendment) Bill, 1981.
8. The Karnataka Tax on Luxuries (Hotels & Lodging Houses) (Amendment) Bill, 1981.
9. The Karnataka Tax on Entry of Goods into Local Areas for consumption, Use or Sale there in (Amendment) Bill, 1981.
10. The Karnataka Entertainment Tax (Amendment) Bill, 1981.